

Borgharen en Itteren tegen aanleg Groene Rivier

3 maart 2018 neemt de gemeenteraad van Maastricht een besluit over de Ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal. Onderdeel van deze visie is de aanleg van een Groene Rivier tussen het Julianakanaal en de dorpen Borgharen en Itteren. In onderstaand krantenartikel uit de Limburger van 3 maart maken Borgharen en Itteren duidelijk dat de plannen tot stand zijn gekomen zonder directe betrokkenheid van de lokale bevolking en dat visie de plannen van beide kernen zoals opgenomen in de Recreatievisie Borgharen-Itteren 2014, zoals deze door de gemeenteraad is vastgesteld, zwaar frustreert. Lees in onderstaand artikel wat onze voornaamste bezwaren zijn. De fracties van de zittende partijen in de gemeenteraad zullen nog separaat op de hoogte worden gesteld van onze bezwaren.

ACHTERGROND MAATREGELEN MAAS

Nieuwe maatregelen zijn nodig om toekomstig hoogwater van de Maas aan te kunnen. Daarvoor zijn Borgharen en Itteren ook weer in beeld. Er moet een Groene Rivier komen. De buurtnetwerken van beide Maasdorpen zijn fel tegen.

DOOR JOHN HOOFS

Het centrum van Maastricht heeft al dertig centimeter 'winst' bij hoogwater van de Maas te danken aan de ontgrindingen in Borgharen en Itteren. Beide kerkdorpen waren jaren in de greep van graafmachines om het waterbergend vermogen van de regenrivier te vergroten. Het werk is net opgeleverd en nu klopt de overheid alweer op de deur met een nieuw ingrijpend plan om hartje stad - van ENCI tot Sappi - en Maastricht-Oost na 2050 te kunnen vrijwaren van het risico om onder te lopen als de Maas het weer eens op haar heupen krijgt.

De prognoses zijn somber. Door klimaatverandering zal de rivier afvoerpieken van 4600 kubieke meter water per seconde kennen. Om een idee te geven hoeveel dat is: in 1993 werd bij de overstroming ruim 3100 kuub gemeten, in 1995 ruim 2700. Borgharen en Itteren liepen toen helemaal onder, waren dagenlang alleen bereikbaar met speciale legervoertuigen en boten. Ouderen werden uit voorzorg geëvacueerd. De dubbele watervloed leidde tot het Grensmaasplan, dat bijna 25 jaar vergde van idee tot oplevering.

Die lange periode verklaart waarom nu naarstig naar nieuwe ingrepen wordt gespeurd, om volgende ellende, ook al is ze mogelijk pas over dertig jaar te verwachten, voor te zijn.

We hebben het geluk dat ze ons niks kunnen wijsmaken. In beide dorpen zit zoveel kennis over de Maas. Waarom spreken ze die niet aan? Math Paulussen, inwoner van Borgharen

Dat Borgharen en Itteren opnieuw in beeld zijn gekomen, ligt voor de hand. Er is ruimte. Genoeg om een Groene Rivier te maken, zoals ze zo wervend is genoemd in de Ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal. Een extra geul tussen Maas en Julianakanaal om een op hol geslagen waterstroom achter beide dorpen langs te kunnen leiden. Over een lengte van 4 kilometer zal een 120 meter brede golvende sleuf het waardevolle cultuurlandschap van de stuw tot Voulwames doorklieven en voor altijd veranderen. Twee nieuwe bruggen moeten de dorpen dan bereikbaar houden.

Waadpakken

Aan de keukentafel van Joop van Sintfiet, voorzitter van Buurtnetwerk Borgharen, stapelen de argumenten tegen het plan voor de Groene Rivier zich in rap tempo op. Van Sintfiet, Sander Bastings (Itteren), Math Paulussen (Borgharen) en Han Hamakers (Itteren) zijn oude rotten als het om Maasoverstromingen gaat. Met hun lieslaarzen en waadpakken stonden ze in 1993 en 1995 letterlijk in de Maas die door hun dorpen stroomde. Je maakt ze niks wijs over de rivier. Ze kennen haar nukken. Praktijkmensen. Met maatschappelijke carrières die hun kennis alleen maar heeft vergroot. Als deskundigen doorzien ze 'praatjes' van overheden, ze zijn gezond argwanend, laten zich niet paaien.

Sander Bastings legt meteen de vinger op de zere plek. Die Groene Rivier levert welgeteld zeven centimeter waterverlaging op voor Maastricht-Centrum. „Dat effect bereik je ook met het ophogen van de kades in de stad met anderhalve baksteen”, rekent hij voor als hij met duim en wijsvinger aangeeft waar we het over hebben. „Is die Groene Rivier in dat licht niet buiten proportie? Ze kost 64 miljoen euro, omgerekend 9 miljoen per centimeter hoogwaterverlaging. Met afstand de duurste ingreep die nu wordt voorgesteld. De geldverhoudingen kloppen niet en het gaat over onze belastingcenten.”

Recreatievisie

Er is meer. „Die Groene Rivier is er al”, haalt Joop van Sintfiet herinneringen op aan 1993 en 1995. „Toen zocht het water zijn eigen weg. Nu willen ze het van hogerhand gaan begeleiden. Die nieuwe geul is gewoon niet nodig.” En al helemaal niet als je ziet welk vernietigend effect de aanleg zal hebben op het bestaande landschap. De recreatieve aantrekkingskracht zal er flink op achteruitgaan, voorspelt Math Paulussen. „Terwijl beide dorpen de afgelopen jaren juist heel veel energie staken in het opstellen van een eigen recreatievisie.” Die sluit aan bij het Rivierpark Maasvallei in wording, waar Borgharen en Itteren deel van uitmaken. Fiets- en wandelpaden kunnen het gebied een stevige impuls geven. „We willen onze recreatievisie serieus genomen zien. Nu wordt alles geblokkeerd. Heel frustrerend”, vindt Han Hamakers. Terwijl Maastricht nota bene zelf voor het gebied ook nog eens een recreatievisie formuleerde waar geen Groene Rivier in past. Resteert nog de grief dat de communicatie over de Groene Rivier zwaar te wensen overlaat, verzochten de vier inwoners. Waarom wordt niet met de dorpen overlegd? Paulussen: „We hebben het geluk dat ze ons niks kunnen wijsmaken. In beide dorpen zit zoveel kennis over de Maas. Waarom spreken ze die niet aan?”

Joop van Sintfiet knikt. Allemaal waar, zegt hij. Maar hoe moeten we ons als Buurtnetwerk Borgharen en Dorpsraad Itteren nu opstellen? Kont tegen de krib of niet? Want formeel ligt er nog niks waar de dorpen zich tegen kunnen verzetten. Bovendien: met nieuwe Maasmaatregelen zijn honderden miljoenen gemoeid. Wat als die Groene Rivier achter de schermen toch al bekonkeld is? Zouden de dorpen er dan niet beter aan doen te zorgen dat van die miljoenen ook wat neerslaat ten voordele van het gebied rond Borgharen en Itteren?

Van Sintfiet: „Het is een duivels dilemma.”